

Note metodologice

Indicele producției industriale (IPI) măsoară evoluția rezultatelor activităților cu caracter industrial de la o perioadă la alta, acesta fiind un indice de volum. Pentru calculul indicelui producției industriale se utilizează date cantitative privind producția unui număr însemnat de produse, care constituie un eșantion reprezentativ pe principalele grupe industriale. Calculul IPI se mai poate realiza de asemenea și pe baza valorii producției industriale realizată de unitățile din nomenclator. Valoarea producției realizate se calculează din înmulțirea producției fizice realizate cu prețul mediu al producției livrate.

Indicii valorici ai cifrei de afaceri din industrie (ICA) caracterizează evoluția veniturilor totale, înregistrate în perioada respectivă, provenite atât din activitățile principale, cât și din activitățile secundare ale întreprinderilor din eșantion. Cifra de afaceri nu include TVA și veniturile din vânzarea sau transferul de mijloace fixe. Raportarea cifrei de afaceri pe județe se face după sediul central al întreprinderii furnizoare de date.

În conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului European nr. 1165/1998, Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr. 1158/2005 cu privire la statisticile pe termen scurt, Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr. 2152/2019 și Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr. 1197/2020, în calculul indicelui cifrei de afaceri, se cuprind diviziunile CAEN Rev.2: 05÷33. Conform recomandărilor europene indicii valorici ai cifrei de afaceri din industrie sunt calculați ca indici nedeflați, adică sunt exprimați în termeni nominali.

Comerțul internațional cu bunuri. Statisticile de comerț internațional cu bunuri se stabilesc prin însumarea datelor din sistemele INTRASTAT și EXTRASTAT:

- sistemul INTRASTAT, pentru comerțul intra-UE, include schimburile de bunuri între România și celelalte state membre ale Uniunii Europene;
 - sistemul EXTRASTAT, pentru comerțul extra-UE, include schimburile de bunuri între România și statele care nu sunt membre ale Uniunii Europene.
- Sfera de cuprindere

Comerțul INTRA-UE cuprinde expedierile de bunuri din România cu destinația alt stat membru UE și introducerile de bunuri în România provenind din alt stat membru UE.

Expedierile din România includ:

- bunuri în liberă circulație care părăsesc teritoriul statistic al României cu destinația alt stat membru UE;
- bunuri care au fost plasate sub procedura vamală de prelucrare activă (în interiorul țării) sau prelucrare sub control vamal în România și care sunt destinate altor state membre.

Introducerile în România includ:

- bunuri în liberă circulație într-un stat membru UE, care intră pe teritoriul statistic al României;
- bunuri care au fost plasate sub procedura vamală de prelucrare activă sau prelucrare sub control vamal în alt stat membru UE și care intră pe teritoriul statistic al României.

Comerțul EXTRA-UE cuprinde schimburile de bunuri între România și statele nemembre UE, având ca obiect: importul direct de bunuri pentru consum, bunurile importate scoase din antrepozitele vamale sau zonele libere pentru a fi puse în consum, exportul de bunuri de origine națională, precum și exportul de bunuri importate, declarate pentru consumul intern.

Se cuprind, de asemenea:

- importurile temporare de bunuri străine pentru prelucrare activă (în interiorul țării);
- exporturile de produse compensatoare rezultate după prelucrarea activă;
- exporturile temporare de bunuri pentru prelucrare pasivă (prelucrare în alte țări);
- importurile de produse compensatoare rezultate după prelucrarea în afara țării și bunurile importate sau exportate în sistemul de leasing financiar (la valoarea integrală a bunurilor);

- quasi-exporturile, pentru care sunt întocmite, la frontiera națională, declarații vamale de export aferente tranzacțiilor internaționale ale operatorilor economici nerezidenți.

Nu sunt cuprinse în comerțul internațional: bunurile în tranzit, bunurile temporar admise/scoase în/din țară (cu excepția celor pentru prelucrare), bunurile achiziționate de organizații internaționale pentru utilizări proprii în România, bunurile pentru și după reparații și piesele de schimb aferente.

- Valoarea bunurilor expediate/exportate și introduse/importate

Se stabilește pe baza prețurilor FOB la expediții/exporturi și a prețurilor CIF la introduceri/importuri.

- Repartizarea pe țări a schimburilor internaționale se determină astfel:

- pentru comerțul INTRA-UE, pe baza principiului „țara de destinație” (la expediții) și „țara de expediție” (la introduceri);
- pentru comerțul EXTRA-UE, pe baza principiului „țara de destinație” (la export) și „țara de origine” (la import, cu excepția cazului în care țara de origine este un stat membru UE, caz în care se ia în considerare țara de expediție).

Se consideră „țara de destinație”, țara în care bunurile vor fi consumate, „țara de expediție”, țara din care bunurile au fost expediate și „țara de origine”, țara în care a fost produs bunul sau în care bunul a suferit ultima transformare substanțială.

- **Sursa datelor:**

➤ Pentru comerțul INTRA-UE:

- declarațiile statistice Intrastat, colectate de către INS direct de la operatorii economici care au realizat un volum valoric al expedițiilor intracomunitare de bunuri sau/și un volum al introducerilor intracomunitare de bunuri superior nivelului pragului statistic Intrastat stabilit pentru fiecare flux și an de referință;
- declarațiile vamale colectate și prelucrate de către Ministerul Finanțelor - Autoritatea Vamală Română (MF-AVR), pentru comerțul intracomunitar privind bunuri pentru prelucrare internă sau prelucrare sub control vamal; bunuri care se mișcă din/către părți ale teritoriului statistic al UE, dar care nu aparțin teritoriului fiscal al UE.

➤ Pentru comerțul EXTRA-UE:

- Ministerul Finanțelor - Autoritatea Vamală Română (MF-AVR), care colectează și prelucrează declarațiile vamale de export și import. Operatorii economici autorizați pentru proceduri vamale simplificate trimit la INS date de export/import utilizând un formular cu structură prestabilită.
- Datele privind comerțul internațional cu bunuri cu energie electrică și gaze naturale sunt colectate pe formulare statistice de la societățile importatoare/exportatoare și de la operatorii de rețea (CN Transelectrica SA și SNTGN Transgaz SA) de către INS. Importul și exportul nu cuprind cantitățile fizice de energie electrică și gaz natural transportat prin conducte care tranzitează teritoriul național.

Datele privind comerțul internațional cu bunuri pentru fiecare județ au fost stabilite în funcție de sediul social din Registrul Statistic al Întreprinderilor (REGIS) al agenților economici care au realizat exporturile/importurile de bunuri.

Comerțul cu amănuntul include revânzarea mărfurilor către consumatorii finali, în general în cantități mici și în starea în care au fost cumpărate.

În comerțul cu amănuntul nu se cuprind: vânzările de produse agricole pe piața țărănească, vânzările de produse care nu sunt bunuri de consum (cereale, petrol brut, semințe, etc.), vânzări de produse alimentare și băuturi pentru consumul pe loc, vânzarea de autovehicule, piese de schimb pentru acestea, vânzările de carburanți pentru autovehicule.

Serviciile de piață prestate pentru populație sunt acele activități care fac obiectul vânzării și cumpărării pe piață – având ca principal beneficiar populația – și sunt produse de societăți ale căror venituri provin în proporție de cel puțin 50% din vânzarea producției proprii, indiferent de denumirea prețurilor practicate (tarif, taxă, preț de vânzare).

Cifra de afaceri totală din comerțul interior și servicii reprezintă veniturile totale înregistrate de către întreprinderi în perioada respectivă, provenite atât din activitatea principală, cât și din activitățile secundare exercitate de acestea.

Datele lunare se obțin pe baza cercetării selective a întreprinderilor care au activități principale de comerț cu amănuntul, respectiv servicii de piață pentru populație.

Indicii volumului cifrei de afaceri din comerțul interior și servicii sunt calculați în condiții metodologice și de prețuri comparabile. Datele publicate sunt provizorii și periodic se rectifică pe baza corecturilor ce se efectuează retroactiv de către întreprinderile din eșantion, asupra datelor completate anterior de către acestea.

Datele lunare privind **câștigul salarial și efectivul de salariați** sunt obținute printr-o cercetare statistică selectivă. Pentru dimensionarea eșantionului s-a luat în considerare obținerea unor estimări ale principalelor caracteristici cercetate, care să fie afectate de erori în limita a +/-3% și garantate cu o probabilitate de 95%. Începând cu luna ianuarie 2023 eșantionul cuprinde circa 23000 unități economico-sociale. Unitățile din „sectorul bugetar” sunt cuprinse exhaustiv în cercetare, excepție făcând unitățile administrației publice locale pentru care datele la nivelul consiliilor locale comunale se culeg pe bază de eșantion reprezentativ la nivel de județ (cca. 820 de unități). Pentru sectorul economic, au fost incluse în cercetare unitățile cu 4 salariați și peste, care reprezintă 87,28% din numărul total al salariaților din acest sector.

În scopul îmbunătățirii calității rezultatelor și a creșterii ratei totale de răspuns se aplică metode de estimare prin imputarea unităților fără date în cercetarea statistică și care au raportat date în sursele administrative¹ („Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate (D112)”). Rata de imputare² este de sub 10%.

Obiectivul cercetării statistice lunare asupra câștigurilor salariale îl constituie evaluarea tendințelor pe termen scurt ale câștigurilor salariale medii lunare și orare pe total economie și sectoare de activitate.

Datele sunt **agregate după activitatea omogenă a unităților**; aceasta înseamnă că în activitatea de administrație publică conform CAEN Rev. 2 **nu sunt cuprinse** toate activitățile secundare desfășurate în administrația publică centrală și locală, de tipul:

- asistență socială,
- activități de spectacole, culturale și recreative,
- peisagistică și servicii pentru clădiri,
- agricultură,
- distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare,
- construcții,
- transport și depozitare,
- producere și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat,
- închiriere și sub-închiriere a bunurilor imobiliare etc.

Informațiile aferente activităților secundare sunt cuprinse, fiecare, la activitățile economice conform CAEN Rev. 2 corespunzătoare.

Informațiile referitoare la „**sectorul bugetar**” trebuie utilizate cu atenție, deoarece datele se referă la statisticile din activitățile economice (agregate după activitatea omogenă) conform CAEN Rev.2 de administrație publică, învățământ și sănătate și asistență socială (inclusiv sector privat pentru învățământ - cca. 3,5%, respectiv sănătate și asistență socială - cca. 11,2%), exclusiv forțele armate și personalul asimilat (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații etc.).

Aceste statistici nu țin cont de forma de finanțare, scopul lor fiind cel de furnizare de informații pe activități economice conform CAEN Rev. 2.

Informațiile corespunzătoare formei de finanțare sunt gestionate de Ministerul Finanțelor Publice, în conformitate cu prevederile OUG nr. 48/2005, cu completările și modificările ulterioare.

Efectivul salariaților la sfârșitul perioadei de referință reprezintă numărul de salariați (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul) angajați cu contract de muncă/raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată, în program complet sau parțial (inclusiv cei cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat), existenți în evidențele întreprinderii la sfârșitul perioadei de referință.

¹ Agenția Națională de Administrare Fiscală

² Cauzele care intră în calculul ratei de imputare: refuz, unități neidentificate, unități necontactate, unități temporar/definitiv fără activitate sau în insolvență la sfârșitul perioadei de referință (care au raportat date în sursele administrative).

Salariații aflați în muncă la domiciliu/telemuncă se cuprind întocmai ca și salariații care își desfășoară activitatea la locul de muncă obișnuit. Nu sunt cuprinși salariații detașați la lucru în străinătate și/sau cei care cumulează mai multe funcții și nu au funcția de bază la unitatea raportoare, precum și următoarele categorii:

- *patronii* care își desfășoară activitatea în propria unitate și pentru care sursa de venit o constituie numai dividendele și profitul unității;
- *lucrătorii familiari* reprezintă persoanele care-și exercită activitatea într-o unitate economică aparținând familiei sau unei rude, pe care o ajută și pentru care nu primesc remunerație sub formă de salariu; plata se realizează în natură (hrană, haine, locuință) sau ocazional, cu titlu excepțional, și în bani, fără a figura pe statul de salarii;
- *membrii consiliilor județene și locale*;
- *zilierii* reprezintă persoane fizice care desfășoară activități necalificate cu caracter ocazional, potrivit prevederilor legale în vigoare.

Pentru a evita dubla/multipla înregistrare se respectă definiția din Codul fiscal (cu modificările și completările ulterioare) referitoare la activitatea dependentă la funcția de bază, respectiv „orice activitate desfășurată în baza unui contract individual de muncă sau a unui statut special prevăzut de lege, declarată angajatorului ca funcție de bază de către angajat; în cazul în care activitatea se desfășoară pentru mai mulți angajatori, angajatul este obligat să declare fiecăruia locul unde exercită funcția pe care o consideră de bază”. Sunt excluse cadrele militare și personalul asimilat (Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații etc.).

Efectivul salariaților din tabelul nr. 13 - secțiunea „Principalii indicatori economico-sociali la nivel național” a fost estimat prin cercetarea statistică lunară asupra câștigurilor salariale.

Efectivul salariaților din tabelul nr. 7 - secțiunea „Principalii indicatori economico-sociali la nivel de județ” a fost estimat pe baza datelor obținute din cercetarea statistică lunară asupra câștigurilor salariale, care au fost completate cu informațiile existente în Registrul Statistic al Întreprinderilor (REGIS), pentru unitățile cu 1-3 salariați și au fost repartizate pe județe, respectiv pe sectoare de activitate, conform distribuției obținute din cercetarea statistică anuală asupra costului forței de muncă, astfel:

- datele pentru **anul 2022** au fost **estimate** pe baza rezultatelor cercetării statistice lunare asupra câștigurilor salariale, completate cu informațiile existente în Registrul Statistic al Întreprinderilor pentru întreprinderile cu 1-3 salariați și au fost repartizate pe județe și sectoare de activitate conform distribuției obținute din cercetarea statistică anuală asupra costului forței de muncă din anul 2021;
- datele pentru **perioada ianuarie-iunie 2023** au fost **reestimate** pe baza rezultatelor cercetării statistice lunare asupra câștigurilor salariale, completate cu informațiile existente în Registrul Statistic al Întreprinderilor pentru întreprinderile cu 1-3 salariați și au fost repartizate pe județe și sectoare de activitate conform distribuției obținute din cercetarea statistică anuală asupra costului forței de muncă din anul 2022;
- **începând cu luna iulie 2023**, datele au fost **estimate** pe baza rezultatelor cercetării statistice lunare asupra câștigurilor salariale, completate cu informațiile existente în Registrul Statistic al Întreprinderilor pentru întreprinderile cu 1-3 salariați și au fost repartizate pe județe și sectoare de activitate conform distribuției obținute din cercetarea statistică anuală asupra costului forței de muncă din anul 2022.

Diferența dintre numărul total al salariaților calculat prin însumarea efectivelor de salariați ale fiecărui județ din tabelul nr. 7 și efectivul de salariați din tabelul nr. 13 este determinată de includerea în sfera de cuprindere a unităților cu 1-3 salariați.

Câștigul salarial mediu brut lunar se calculează prin raportarea sumelor brute plătite din fondul de salarii, din profitul net și alte fonduri, la numărul mediu al salariaților.

În **sumele brute plătite salariaților** sunt cuprinse:

- **Sumele brute plătite din fondul de salarii pentru timpul lucrat:**
 - salariile de bază brute corespunzătoare timpului efectiv lucrat în program normal și suplimentar (inclusiv indexările și indemnizațiile de conducere, salariile de merit și alte drepturi care potrivit actelor normative fac parte din salariul de bază);
 - sporurile și indemnizațiile acordate sub formă de procent din salariul de bază brut sau în sumă fixă;
 - premiile/bonusurile/beneficiile din cursul anului și anuale sub diferite forme din fondul de salarii (inclusiv al 13-lea salariu, premiile de vacanță);
 - plățile/primele excepționale (ocasionale) efectuate către salariații care părăsesc întreprinderea (inclusiv primele acordate cu ocazia pensionării), cu condiția ca aceste sume să nu fie prevăzute în contractul de muncă;

- sumele acordate salariaților pentru transportul până la și de la locul de muncă;
- sumele brute acordate salariaților pentru plata zilelor de concediu de odihnă neefectuat;
- sumele aferente stimulentei de risc acordat personalului medical, potrivit prevederilor legale în vigoare;
- alte sume/adaosuri acordate din fondul de salarii potrivit prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractele de muncă (inclusiv cele pentru susținerea cheltuielilor cu utilitățile la locul în care salariații își desfășoară activitatea, precum electricitate, încălzire, apă și abonamentul de date, achiziția mobilierului și a echipamentelor de birou, în limitele stabilite de angajator prin contractul de muncă sau regulamentul intern, în limita unui plafon lunar, corespunzător numărului de zile din lună în care salariatul își desfășoară activitatea în regim de telemuncă);
- plata managerului sau după caz, indemnizația brută a administratorului sau premiile de performanță acordate acestora, potrivit contractelor de management, de administrare, de mandat sau a contractelor de performanță încheiate potrivit prevederilor legale în vigoare.
- **Sumele brute plătite din fondul de salarii pentru timpul nelucrat:**
 - sumele plătite pentru timpul nelucrat (concedii de odihnă, de studii, pentru zilele de sărbători legale, evenimente familiale deosebite etc.) potrivit prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractele de muncă;
 - indemnizațiile suportate de angajator pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente în afara muncii, boli profesionale și accidente de muncă plătite din fondul de salarii (exclusiv sumele plătite din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetul Asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale), potrivit prevederilor legale în vigoare;
 - indemnizațiile suportate de angajator pentru salariații aflați în carantină/izolare la domiciliu (exclusiv sumele plătite din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate), potrivit prevederilor legale în vigoare;
 - sumele plătite pentru întreruperi ale lucrului neimputabile salariaților (inclusiv șomaj tehnic beneficiind de o indemnizație din salariul de bază plătită potrivit prevederilor legale în vigoare);
 - indemnizațiile pentru perioada suspendării temporare a contractului de muncă din inițiativa angajatorului (șomaj tehnic), indiferent dacă sunt suportate de angajator sau din bugetul de stat, potrivit prevederilor legale în vigoare;
 - indemnizațiile de care beneficiază salariații pentru zilele libere acordate părinților pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ, potrivit prevederilor legale în vigoare;
 - indemnizațiile de care beneficiază salariații ca urmare a reducerii timpului de muncă, potrivit prevederilor legale în vigoare.
- **Sumele brute plătite din fondul de salarii sub forma drepturilor în natură și ajutoarelor bănești** cuprind contravaloarea drepturilor în natură și a ajutoarelor bănești acordate ca retribuire a muncii (potrivit prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractele de muncă);
- **Sumele brute acordate salariaților (ca stimulente) din profitul net al unității**, inclusiv suma corespunzătoare cotei managerului sau administratorului, după caz, exclusiv dividendele plătite din profitul net;
- **Sumele brute plătite din alte fonduri (inclusiv drepturi în natură, ajutoare bănești, indemnizația/norma de hrană, alte stimulente) decât din fondul de salarii**, inclusiv sumele încasate ca penalități provenite din sumele încasate prin executare silită potrivit Codului de procedură fiscală, din cele încasate în cadrul procedurii de reorganizare judiciară și faliment, alte stimulente acordate în afara fondului de salarii, sumele plătite pentru activitatea prestată în proiecte finanțate din fonduri europene, sumele plătite direct din costuri pentru drepturile în natură sub formă de produse, chirie, combustibil, energie, transport, contravaloarea biletelor de valoare (tichete de masă, tichete de creșă, tichete cadou, tichete culturale și vouchere/tichete de vacanță), toate sumele acordate conform prevederilor legale în vigoare.

Câștigul salarial mediu net lunar rezultă prin scăderea din sumele brute plătite aferente câștigului salarial mediu brut lunar a contribuției de asigurări sociale datorată de salariați, a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorată de salariați și a impozitului corespunzător, rezultatul fiind împărțit la numărul mediu al salariaților.

Câștigul salarial mediu brut/net diseminat lunar nu cuprinde sumele compensatorii, sumele plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori.

Notă: *Câștigul salarial mediu brut/net diseminat lunar nu cuprinde sumele compensatorii, sumele plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori.*

Conform prevederilor legislației naționale în vigoare (OUG nr. 79/2017 cu modificările și completările ulterioare), contribuțiile de asigurări sociale, respectiv cele de asigurări sociale de sănătate care cădeau în sarcina angajatorului au fost transferate în sarcina salariatului și, începând cu luna ianuarie 2018, sunt suportate în totalitate de salariat, fiind reflectate în cuantumul brut al câștigului salarial nominal.

În consecință, indicatorul „**câștig salarial mediu brut lunar**” produs și diseminat începând cu luna de referință ianuarie 2018 nu mai este comparabil cu seriile de date anterioare anului 2018.

Aceste prevederi legale nu influențează comparabilitatea datelor pentru seriile de „câștig salarial mediu net lunar.”

Conform prevederilor legale în vigoare, salariații din domeniul cercetare-dezvoltare și inovare, respectiv din activitatea de creare de programe pentru calculator beneficiază de scutire de impozit.

Pentru perioada 1 ianuarie 2019-31 decembrie 2028 inclusiv, conform legislației naționale în vigoare (OUG nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene), salariații din domeniul construcțiilor beneficiază de unele prevederi speciale în ceea ce privește impozitul, contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate.

Pentru perioada 1 iunie 2022-31 decembrie 2028 inclusiv, conform legislației naționale în vigoare (Legea nr. 135/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative), salariații din domeniul agriculturii și industriei alimentare beneficiază de unele prevederi speciale în ceea ce privește impozitul, contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate.

Începând cu 1 iunie 2022, conform legislației naționale în vigoare (OUG nr. 67/2022 privind unele măsuri fiscale), salariații care desfășoară activitate în baza contractului individual de muncă, încadrați cu normă întreagă, la locul unde se află funcția de bază, nu datorează impozit pe venit și contribuții sociale obligatorii pentru o sumă de 200 de lei reprezentând venituri din salarii și asimilate salariilor, în următoarele situații:

- angajatorii majorează voluntar, oricând în perioada 1 iunie-31 decembrie 2022 inclusiv, nivelul salariului de bază lunar brut cu suma de 200 de lei, respectiv de la 2550 de lei la 2750 de lei;
- nivelul salariului de bază lunar brut stabilit potrivit contractului individual de muncă, fără a include sporuri și alte adaosuri, este de 2750 de lei, în cazul persoanelor nou-angajate în perioada 1 iunie-31 decembrie 2022 inclusiv.

Începând cu 1 ianuarie 2023, conform legislației naționale în vigoare (OUG nr. 168/2022), în cazul salariaților care desfășoară activitate în baza contractului individual de muncă, încadrați cu normă întreagă, la locul unde se află funcția de bază, nu se datorează impozit pe venit și nu se cuprinde în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii suma de 200 lei/lună, reprezentând venituri din salarii și asimilate salariilor.

Numărul mediu al salariaților cuprinde persoanele angajate cu contract de muncă/raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul), al căror contract de muncă/raport de serviciu nu a fost suspendat în perioada de referință.

Numărul mediu al salariaților se calculează ca medie aritmetică simplă rezultată din suma efectivelor zilnice de salariați (**exclusiv** cei al căror contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat), din perioada de referință, inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare, împărțită la numărul total al zilelor calendaristice.

În **efectivul zilnic al salariaților** luat în calculul numărului mediu **se cuprind** următoarele categorii de salariați:

- persoanele cu contract de muncă/raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată, inclusiv salariații detașați la lucru în străinătate (dacă unitatea care i-a detașat le-a asigurat o remunerație în țară, pentru care a virat contribuții sociale obligatorii și impozit);
- persoanele al căror contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat din inițiativa angajatorului (în cazul întreruperii temporare a activității) și au beneficiat de o indemnizație din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat;
- persoanele aflate în incapacitate temporară de lucru (concediu medical, carantină/izolare la domiciliu) pe perioada când aceștia sunt plătiți de angajator din fonduri proprii;
- părinții, în timpul zilelor libere acordate pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ, indiferent din ce fonduri sunt plătiți;
- salariații al căror timp de lucru a fost redus temporar, indiferent din ce fonduri sunt plătiți.

Din efectivul zilnic al salariaților luat în calculul numărului mediu **se exclude**: salariații aflați în concedii fără plată, în grevă, patronii care își desfășoară activitatea în propria unitate și pentru care sursa de venit o constituie numai dividendele și profitul unității, lucrătorii familiali (persoanele care-și exercită activitatea într-o unitate economică aparținând familiei sau unei rude, pe care o ajută și pentru care nu primesc remunerație sub formă de salariu; plata se realizează în natură (hrană, haine, locuință) sau ocazional, cu titlu excepțional, și în bani, fără a figura pe statul de salarii), membrii consiliilor județene și locale, zilierii (persoane fizice care desfășoară activități necalificate cu caracter ocazional, potrivit prevederilor legale în vigoare).

În zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare se ia în calcul ca efectiv zilnic numărul salariaților din ziua precedentă, cu excepția celor al căror contract de muncă/raport de serviciu a încetat în această zi. În cazul când unitatea a fost înființată sau și-a încetat activitatea în cursul lunii de referință, se iau în calcul efectivele zilnice numai pentru perioada în care a funcționat, iar suma rezultată se împarte la numărul total al zilelor calendaristice din lună.

Salariații angajați cu normă parțială se includ în numărul mediu proporțional cu timpul de lucru prevăzut în contractul de muncă. În efectivul salariaților luat în calculul numărului mediu se includ numai persoanele care au fost plătite.

În **mod excepțional**, pentru cazurile când **se plătesc sume corespunzătoare perioadelor anterioare** (de exemplu: premii din cursul anului sau anuale, premii de vacanță, al 13-lea salariu, sume brute restante din ultimele luni ale anului precedent (de exemplu: plata restantă a însoțitorilor persoanelor cu dizabilități), sume brute plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești pentru primele de vacanță și a unor sporuri aferente anului în curs), **numărul beneficiarilor** (foști salariați sau salariați cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat) **se include în numărul mediu al salariaților** proporțional cu perioadele pentru care se realizează plățile respective, astfel încât să existe o corespondență directă între sumele brute plătite și numărul mediu al salariaților.

Șomerii înregistrați reprezintă persoanele înscrise la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă în conformitate cu legislația în vigoare (Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă).

Rata șomajului reprezintă proporția numărului de șomeri înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă în populația activă civilă. Populația activă civilă se determină prin însumarea populației ocupate civile cu numărul șomerilor înregistrați.

Mișcarea naturală a populației Datele privind fenomenele demografice s-au obținut prin prelucrarea informațiilor cuprinse în buletinele statistice de nașcuți-vii, decese, căsătorii și divorțuri întocmite de primăriile municipale, orașenești și comunale, odată cu înregistrarea fenomenelor în actele de stare civilă.

1. Definiții

Născut-viu este produsul concepției, expulzat sau extras complet din corpul mamei, independent de durata sarcinii și care, după această separare, prezintă un semn de viață (respirație, activitate cardiacă, pulsații ale cordonului ombilical sau contracții musculare dependente de voință).

Decedată este persoana căreia i-au încetat definitiv funcțiile vitale după trecerea unui timp oarecare de la naștere.

Sporul natural reprezintă diferența dintre numărul nașcuților-vii și numărul persoanelor decedate, în perioada de referință.

Căsătoria reprezintă uniunea dintre un bărbat și o femeie, încheiată în concordanță cu legislația țării, în scopul întemeierii unei familii și din care rezultă drepturi și obligații între cei doi soți, precum și ale acestora față de copii.

Divorțul reprezintă desfacerea unei căsătorii încheiate legal, printr-o hotărâre definitivă a instanței judecătorești, a ofițerului de stare civilă sau a unui notar public. Datele se referă la acțiunile de divorț pentru care desfacerea căsătoriei a fost admisă.

Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în cartea de identitate, așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului.

Reședința obișnuită reprezintă locul în care o persoană își petrece în mod normal perioada zilnică de odihnă, fără a ține seama de absențele temporare pentru recreere, vacanțe, vizite la prieteni și rude, afaceri, tratamente medicale sau pelerinaj religios. Reședința obișnuită poate să fie aceeași cu domiciliul sau poate să difere în cazul persoanelor care aleg să-și stabilească reședința obișnuită în altă localitate decât cea de domiciliu din țară sau străinătate.

2. Sfera de cuprindere

În numărul **nașcuților-vii** sunt incluși nașcuții-vii ale căror mame aveau, la data nașterii, domiciliul sau reședința obișnuită pentru o perioadă de cel puțin 12 luni în România.

În numărul **decedaților** sunt incluse persoanele care aveau, la data decesului, domiciliul sau reședința obișnuită pentru o perioadă de cel puțin 12 luni în România.

În numărul **căsătoriilor** sunt incluse căsătoriile persoanelor care aveau, la data încheierii căsătoriei, domiciliul în România, precum și căsătoriile persoanelor de cetățenie română care se căsătoresc în străinătate și care sunt înregistrate la oficiile de stare civilă din România.

În numărul **divorțurilor** sunt incluse divorțurile persoanelor ale căror divorțuri s-au încheiat la judecătorii, stări civile sau notari publici, în conformitate cu Legea nr. 202/2010, precum și divorțurile cetățenilor români care au divorțat în străinătate, transcrise în România.

Autorizația de construire constituie actul de autoritate al administrației locale pe baza căruia se asigură aplicarea măsurilor prevăzute de lege referitoare la amplasarea, proiectarea, executarea și funcționarea construcțiilor. Aceasta se eliberează beneficiarului lucrării, în temeiul și cu respectarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului, în vederea începerii lucrărilor de construcții. Lucrarea se referă la autorizațiile de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale.

Locuințele terminate sunt locuințele ridicate în cursul perioadei de referință, ale căror elemente, inclusiv fundația, s-au construit pentru prima dată și la care s-au finalizat toate lucrările prevăzute în documentația tehnică și au fost recepționate de beneficiar.

Turism - Sosirea unui turist într-o structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii respective, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți. În fiecare structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică se consideră o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înnoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înnoptarea reprezintă intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența structurii de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt avute în vedere și înnoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de turiști).

Indicele de utilizare netă a locurilor de cazare turistică exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înnoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Sursa datelor pentru sosirile și înnoptările în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică (inclusiv apartamente și camere de închiriat) o reprezintă chestionare statistice Turism 1A completate de toate persoanele juridice și fizice care au în proprietate sau administrează în locație de gestiune astfel de structuri. Lista structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică (inclusiv apartamente și camere de închiriat), care trebuie să completeze chestionarul statistic este actualizată periodic, cu informații privind structurile nou clasificate sau reclasificate, de Ministerul Antreprenoriatului și Turismului - Departamentul pentru Turism.

Cercetarea statistică referitoare la "Frecvențarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare" se adresează structurilor de primire turistică (inclusiv apartamente și camera de închiriat) cu o capacitate de minim 10 locuri pat care funcționează în luna de referință - circa 14061 operatori economici.